

Arxiu del dilluns, 27/06/2016

Els efectes d'educar en l'obediència i la conformitat

dilluns, 27/06/2016



education.toutcomment.com/article/comment-se-faire-obeir-sans-crier-8716.html

Als pares ens agrada que els fills ens facin cas. No debades quan els diem alguna cosa ho fem sempre pensant en el seu bé, i quan els manem, per exemple, que recullin els plats de taula, ho fem perquè es vagin acostumant a cooperar amb els altres i aprenguin quines són les tasques habituals de la llar. Poques vegades els fem fer alguna cosa perquè sí.

Nen, fes això! Noia, ves allà! Nois, feu cas i no sigueu desobedients!

També quan decidim fer alguna cosa tots junts els demanem que es conformin amb allò que hem decidit, o que acceptin el que proposa la majoria. La conformitat i l'obediència formen part de les relacions socials, i els infants ho perceben de ben menuts, tant bon punt comencem a interactuar amb ells i els diem el primer *no*. Fins i tot en fem un motiu d'orgull, com a pares: «La meua filla em fa cas sempre, no li haig de dir les coses dues vegades»; «El meu fill accepta de bon grat tot allò que li diem», etcètera.

La vida social comporta adaptar les actituds i els desitjos propis en funció del punt de vista dels altres, i aquest és un dels molts aspectes que, a través de l'educació, comuniquem als nostres fills, fins que al final acaben formant part del seu tarannà preconscient. Arriba un moment en què, en situacions normals acabem per no adonar-nos de què impliquen la conformitat i l'obediència. Són certament aspectes necessaris per harmonitzar la vida en comú però, ¿què implica realment a nivell cerebral convertir els nostres fills en autòmats de la conformitat i l'obediència?

L'obediència és l'acció d'executar allò que mana algú, generalment una persona a qui se li atorga —o ell s'auto-otorga—, o se li suposa —o s'ho fa venir bé perquè els altres li pressuposin—, un estatus de superioritat jeràrquica. És molt freqüent en tots els àmbits: els nens obeeixen els pares i mestres, els empleats a llurs caps, tots els presents en un judici al jutge, els ciutadans les indicacions de la policia i, com a cas extrem, els soldats han d'obeir cegament les ordres rebudes, malgrat no sempre, en cap d'aquests casos, s'entengui o es vegi la lògica racional i emocional de les ordres rebudes. La conformitat, en canvi, és la qualitat d'estar d'acord amb algú o d'acceptar una cosa expressada per una altra persona o per un sector social, sense una ordre explícita, únicament com a mecanisme d'adaptació als altres. Tot plegat sembla *l'ordre natural* de la vida social, o així ho tenim assumit des de ben petits.

Obeir genera conflictes cognitius

Tanmateix, un *treball* publicat fa poc indica que l'obediència genera conflictes cognitius a la persona a qui s'exigeix, i que la conformitat no en genera però en canvi afavoreix el pas cap a l'obediència. Anem a pams, perquè l'experiment que van fer és curiós. Van demanar a un grup de voluntaris que compressin un llibre per Internet. Només en coneixien el títol i algunes paraules significatives, i podien accedir també a unes quantes ressenyes fetes per altres persones, algunes de les quals eren positives i altres negatives. Alguns dels llibres tenien majoritàriament ressenyes positives, i altres de negatives.



www.xtec.cat/~fvilasec/CONTINGUTS%20PRIMER%20BAT/POLITICA/conformitat%20i%20innovacio.htm

A partir d'aquí, a un grup els van deixar triar el llibre lliurement, la qual cosa feia que els voluntaris es fixessin amb més cura en el contingut i en la valoració de les ressenyes. Aquest cas simula el procés de conformitat, atès que hom té tendència a comprar el llibre que més persones han valorat positivament, sense que hi hagi cap ordre explícita subjacent. Acceptem una cosa expressada per una altra persona i ens adaptem a l'opinió de la majoria. A nivell familiar i escolar ve a ser exactament el mateix: molts infants trien sense reflexionar allò que els seus pares o germans diuen o prefereixen, i també molts alumnes basen les seves decisions en allò que majoritàriament prefereixen els companys, a vegades els companys que per algun motiu exerceixen algun tipus de lideratge dins el grup. La conformitat ajuda a harmonitzar el funcionament col·lectiu, atès que tendeix a homogeneïtzar les respostes dels diferents membres de qualsevol grup social i lima les diferències. I l'obediència?

A un altre grup de voluntaris l'investigador que estava amb ells, que pel fet de dirigir l'experiment se li suposa preconscientment un estatus de superioritat jeràrquica, els va donar l'ordre directe i explícita de comprar un llibre determinat, precisament un dels que tenia més opinions negatives. En aquesta situació se simula l'obediència, atès que el voluntari havia de comprar un dels llibres que molt probablement no hagués triat mai. Portat a nivell familiar i escolar també ve a ser exactament el mateix: fer que els fills o els alumnes facin obligatòriament alguna cosa que per ells mateixos difícilment haguessin triat. En tots ambdós experiments, els voluntaris havien de prendre la decisió de manera ràpida, i se'ls va monitoritzar l'activitat cerebral.

Concretament es van analitzar les anomenades ones cerebrals P3, que reflecteixen els processos de presa de decisions, d'avaluació d'estímuls i de categorització, i les N2, que reflecteixen els processos de control executiu, de planificació d'activitats, d'inhibició de respostes i de gestió del llenguatge. Per començar, van veure que la intensitat i la durada d'aquestes ones és clarament diferent en les proves d'obediència que en les de conformitat, la qual cosa indica que l'obediència requereix més esforç mental, per inhibir les respostes *naturals*. I també indiquen que l'obediència genera conflictes cognitius, motiu pel qual és més difícil mantenir la cohesió d'un grup a llarg termini a través de l'obediència que de la conformitat. Els conflictes cognitius es produeixen quan hi ha una incompatibilitat entre el que ho suposava prèviament i el que acaba esdevenint, i obliguen el cervell a reconciliar els punts de vista divergents.



www.pinterest.com/pin/371335931753676918/

Fer obeir o no fer obeir? Aquesta és la qüestió

Els resultats obtinguts també indiquen que la conformitat facilita el procés cap a l'obediència, motiu pel qual és més fàcil obeir en una situació social en la qual prèviament hom si sent adherit. Quina conclusió en podem treure de tot això, en clau educativa per als nostres fills i alumnes? Si us penseu que ara diré que l'obediència no és bona per la formació dels fills i alumnes perquè genera conflictes cognitius, em sembla que us decebré. I si ara penseu que diré que cal inculcar les *virtuts* de l'obediència, també us decebré. Perquè **una de les maneres que té el cervell d'aprendre coses noves és solucionant els conflictes cognitius que se li presenten**. És la manera com anem perfilant i canviant els nostres paradigmes. Sense conflictes cognitius els paradigmes apressos romanen inamovibles. Per tant, tenir conflictes cognitius pot ser profitós, sempre que tinguem temps per resoldre'ls i recursos per a fer-ho. Dit d'una altra manera, el que cal és **educar en la reflexió** i donar eines i estratègies, i temps, per reflexionar. De fet, i no dic res que no sapiguen, tot sovint la reflexió ens porta a acceptar els postulats dels altres, mantenint també els nostres. Una conformitat a mitges, que sovint fa innecessària l'obediència en el sentit estricte i jeràrquic de la paraula.

BONES VACANCES A TOTHOM !!!!!!!

El proper post: Equivocar-se per aprendre: perquè els errors són tant importants en l'educació

[With Google+ plugin by Geoff Janes](#)